

વિભાગ - E

- નીચેના 41 થી 46 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. પ્રત્યેકના 5 ગુણ છે.

[30]

- 41) 1857 ના સંગ્રામના લશ્કરી કારણોની છણાવટ કરો.
42) રાજા રામમોહનરાયે સમાજ સુધારણા માટે કઈ કઈ પ્રવૃત્તિઓ કરી હતી ?

અથવા

આર્યસમાજની પ્રવૃત્તિઓની માહિતી આપો.

- 43) બંગલગનું આંદોલન શા માટે શરૂ થયું ? તેના મુખ્ય પરિણામોની ચર્ચા કરો.
44) ભારતીય સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં સુભાષચંદ્ર બોઝનું પ્રદાન સ્પષ્ટ કરો.
45) ફાસીવાદી વિચારસરણીની વિશેષતાઓ જણાવો.

અથવા

રાષ્ટ્રસંઘની સ્થાપનાના હેતુઓ કયા હતા ?

- 46) સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની માનવ - અધિકારોની ઘોષણાની ચર્ચા કરો.

વિભાગ - D

- નીચેના 31 થી 40 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. પ્રત્યેકના 3 ગુણ છે.

[30]

- 31) ભારતમાં પોર્ટુગીઝ ઇતિહાસને લગતી સાધન - સામગ્રી પર નોંધ લખો.
32) બક્સરના યુદ્ધ વિશે માહિતી આપો.
33) ડેલહાઉસીની ખાલસાનીતિ સમજાવો.
34) ભારતમાં કયા પ્રકારનો આધુનિક ઉદ્યોગો કયાં શરૂ થયાં ?
35) સ્વતંત્ર ભારતમાં શિક્ષણનો વિકાસ વર્ણવો.
36) પ્રતિધર્મ સુધારણા એટલે શું ?
37) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનું તાત્કાલિક કારણ કયું હતું ?
38) માઓ - ત્સે - તુંગ વિશે નોંધ લખો.
39) સરમુખત્યારશાહી એટલે શું ?
40) એન્ટિબાયોટિક દવાઓથી માનવસમાજને શું ફાયદો થયો ?

અથવા

ટેલિવિઝન અને રેડિયોનું સંદેશા વ્યવહારમાં સ્થાન સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - C.

■ નીચેના 21 થી 30 પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તરો લખો. પ્રત્યેકના 2 ગુણ છે.

[20]

- 21) વિલિયમ બેન્ટિકના ન્યાય વિષયક સુધારા જણાવો.
- 22) 1857 ના સંગ્રામનું તાત્કાલિક કારણ લખો.
- 23) 'જ્યોતિરાવ ફૂલે'ની ટૂંકનોંધ લખો.
- 24) સ્વદેશી આંદોલનના મુખ્ય ત્રણ લક્ષણો જણાવો.
- 25) 'દાંડીકૂચ' વિશે સમજાવો.
- 26) 'બોસ્ટન - ટી - પાર્ટી'નો બનાવ સમજાવો.
- 27) સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના હેતુઓ જણાવો.
- 28) 'હંડુ યુદ્ધ' એટલે શું ?
- 29) 'આતંકવાદ' એટલે શું ?
- 30) વર્તમાનપત્રોનું સામાજિક મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - B

નીચેના 11 થી 20 પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં આપો. પ્રત્યેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 11) ગાંધીજીનો અક્ષરદેહ પ્રકાશિત કરનાર પ્રકાશક જણાવો.
- 12) દિમુખી શાસન પદ્ધતિ એટલે શું ?
- 13) ખાલસાનીતિ કોણે શરૂ કરી હતી ?
- 14) કયા ચાર્ટર એક્ટથી કંપનીનો વેપારિક એકાધિકાર નાબૂદ થયો ?
- 15) રેગ્યુલેટીંગ એક્ટ કયારે અમલમાં આવ્યો ?
- 16) મહાલવારી પદ્ધતિ એટલે શું ?
- 17) ભારતમાં આયોજન પંચનો પ્રારંભ કયારે થયો ?
- 18) ઉગ્રરાષ્ટ્રવાદ એટલે શું ?
- 19) દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધનો પ્રારંભ વર્ષ 1939 ની કઈ તારીખે થયો ?
- 20) બિનજોડાણવાદ એટલે શું ?

નીચેના 4 થી 7 પ્રશ્નોના પ્રકારના પ્રશ્નો છે. દરક પ્રશ્નમાં આપણા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. પ્રત્યેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) ઈ.સ. 1857 ના મહાવિદ્રોહ પર સંશોધન કરનાર ગુજરાતી ઇતિહાસકાર કોણ હતાં ?
 (A) મગનલાલ વખતચંદ (B) રમણલાલ ધાર્યા
 (C) દેવેન્દ્ર ભટ્ટ (D) મકરન્દ મહેતા
- 2) હૈદરાબાદ રાજ્યનો સ્થાપક કોણ હતો ?
 (A) સઆદત ખાં (B) ટીપુ સુલ્તાન
 (C) આસફ ખાં (D) નિઝામ-ઉલ-મુલ્ક
- 3) મરાઠી સત્તામાં સર્વપ્રથમ પેશ્વા કોણ હતા ?
 (A) શાહુ (B) બાલાજી બાજીરાવ
 (C) બાજીરાવ પ્રથમ (D) બાલાજી વિશ્વનાથ
- 4) બ્રિટીશ હિંદમાં સુપ્રિમ કોર્ટની સ્થાપના કયારે થઈ ?
 (A) ઈ.સ. 1750 (B) ઈ.સ. 1773
 (C) ઈ.સ. 1785 (D) ઈ.સ. 1800

5) ખ્રિસ્તી ધર્મના પ્રચાર-પ્રસાર માટે કોનો સહયોગ લેવામાં આવતો હતો ?

- (A) ગવર્નર (B) પોલીસ
(C) રાજા (D) સૈનિક

6) કંપની શાસનમાં ભારતીયોનો રાષ્ટ્રીય ઉદ્યોગ કયો હતો ?

- (A) સુથારી કામ (B) વહાણવટો
(C) બગીચા ઉદ્યોગ (D) વજાટ ઉદ્યોગ

7) રામકૃષ્ણ મિશનની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?

- (A) સ્વામી રામકૃષ્ણ (B) સ્વામી વિવેકાનંદ
(C) સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતી (D) રાજા રામમોહનરાય

8) મવાળવાદી નેતા કોણ હતાં ?

- (A) એની બેસન્ટ (B) મોતીલાલ નહેરુ
(C) ગોપાલકૃષ્ણ ગોખલે (D) બાળ ગંગાધર તિલક

9) ભારતે પ્રથમ અણુધાતુ કયા સ્થળે કર્યો ?

- (A) બેંગ્લોર (B) પોખરાણ
(C) અમદાવાદ (D) કચ્છ

10) હિટલરે જેલવાસ દરમિયાન કયું પુસ્તક લખ્યું ?